

## Van onder de wieden

September 2024

### De zomer is voorbij. Wat beleefde Woldzigt?

Het is even terugkijken in de agenda en in de opgeslagen foto's van de afgelopen 3 maanden om terug te halen wat er allemaal heeft gespeeld in en rond de molen. Hierna een zo volledig mogelijk verslag.

### Huwelijken

Op zaterdag 15 juni was de molen pas na 15:00 uur open. Tot die tijd vonden er de festiviteiten rond het huwelijk van Wiebrich van Jetten (dochter van Marjan Schetsberg) plaats. Het feitelijke trouwen deden zij elders. Er zijn allerlei foto's in en bij de molen gemaakt. Aan het eind zocht het bruidspaar het nog op een ander manier hogerop:



Met de molen op de achtergrond is het vast een bijzondere foto geworden.

Nog een trouwerij: op vrijdag 21 juni. Toen was is de molen de hele middag gesloten voor het publiek. Er was een grote partytent voor de molen opgezet en daar vond de feitelijke huwelijksvoltrekking plaats.

### Molenfair Roderwolde

Op zondag 23 juni: De tweede MOLENFAIR RODERWOLDE! Van 11:00 tot 17:00 uur. Allerlei activiteiten en kraampjes. Daarover is in

deze Wólmer vast al meer verteld. Ook besteedde het "Dagblad van het Noorden" een hele pagina aan deze fair.

### De Drentse Molendag

Deze was op 24 augustus. Oorspronkelijk bedoeld om molenaars uit andere provincies de gelegenheid te bieden zoveel mogelijk molens in onze provincie te bezoeken.



Bij ons is het inmiddels al wel traditie geworden dat er dan pannenkoeken worden gebakken (en kunnen worden gegeten) van meel van de molen.



Totaal werden 115 pannenkoeken verkocht en nog heel wat meer gebakken. De vrijwilligers van Woldzigt (olieslagers, baliemedewerkers, molenaars en molengidsen) hebben er ook van mogen smullen.

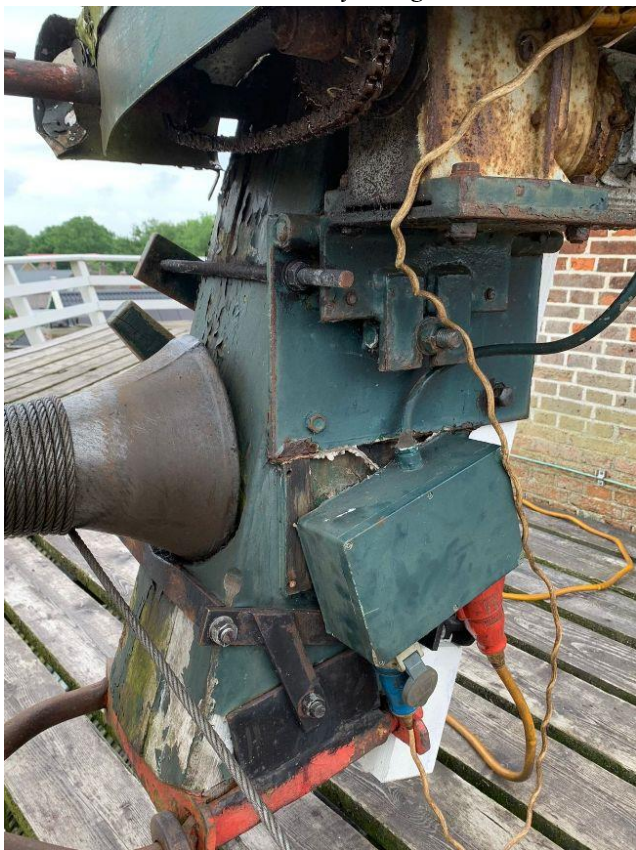
## Technische zaken

Het schakelkastje van de stroomvoorziening stroomvoorziening van de kruilier was los geraakt.

Wij prijzen ons gelukkig dat we de molen met behulp van een elektromotor kunnen kruien (op de wind zetten). Daarvoor zit een elektromotor met krachtstroom aan de staart bevestigd.

Met een losse kabel wordt dit geheel van stroom voorzien via een schakelkastje aan de staart. Deze zit er al uit de tijd met Janco Doornbos (dus al van vóór 2006).

Helaas was door de combinatie van doorroesten van de schroeven en minder worden van het hout van de staart dit kastje losgeraakt.



Zo werd het wel heel moeilijk om de stroomkabel en de kabel van de handbediening nog goed aan te brengen en weer (aan het eind van de dag) los te halen.

Als noodoplossing (en we hopen dat het houdt tot de restauratie in 2026) is met een geplastificeerde metaalband het geheel zo goed mogelijk vast gezet. Hierbij werden flink lange schroeven gebruikt om diep in het hout grip te hebben:

## Kantsteen wiebelt.

De grote kantstenen bij de olieslag zijn elk nog zo'n 3400 kilogram. Die moeten bij het rondgaan in de kollergang wel goed in het spoor worden gehouden.

Tijdens het olieslaan op de Drentse Molendag (24 augustus) bleek van één van beide stenen een aantal wiggen waar bij mee is vastgeklemd aan zijn as, te zijn losgeraakt. Het borghoutje waar de wiggen mee op hun plek worden gehouden was er ook afgedrukt:



Dit kunnen wij als molenaars niet zelf doen. De molenmaker als vakman is hiervoor de aangewezen persoon.

Op 5 september kwam hij hiervoor langs en heeft het zo goed mogelijk gefikst.

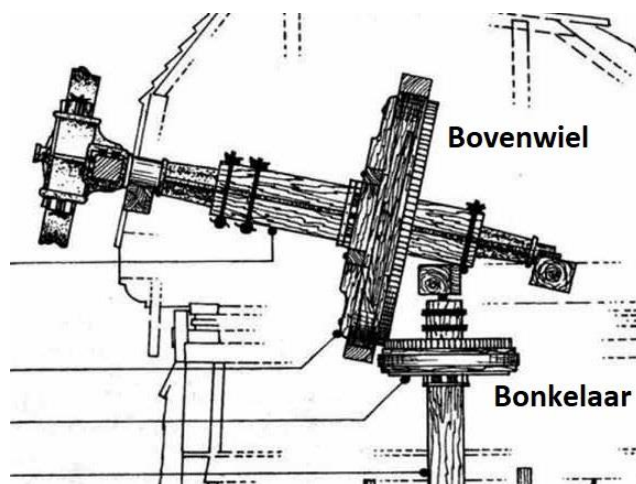


Nu bleef de kantsteen toch nog wel wat wiebelen tijdens het draaien. Dit wordt veroorzaakt door wat te veel ruimte bij het buitenste lager.



De ruimte in de hoogte is nodig omdat de steen omhoog moet kunnen gaan als er lijnzaad onder komt. De ruimte aan de zijkanten is eigenlijk te veel. Voor nu kan er nog wel mee worden gewerkt....

## De bonkelaar



Boven in de kap van de molen zit de "bonkelaar". Dit is het kamwiel op de top van de verticale spil (koningsspil) waarmee de beweging van de bovenas (wiekenas) wordt overgebracht.

Deze bonkelaar heeft nu veel aandacht nodig. Door de werking van het hout zitten de kammen los en de bruggen (vulstukken tussen de kammen) houden de kammen niet goed meer vast.

Tijdens de Drentse Molendag was molenaar Maarten in de molen en die constateerde:

*"Ik kwam vandaag boven in de kap en zag:*

1. *veel losse kammen in de bovenbonkelaar.*
2. *de schade aan het bovenwiel door het "opvreten" door de bonkelaar is weer groter geworden sinds de laatste keer dat ik hier heb gedraaid (molendag in mei).*

*Ik heb de keuze gemaakt om de bovenbonkelaar uit z'n werk te zetten en zodoende alsnog voor de prins te kunnen draaien zonder de schade aan bovenwiel groter te maken."*



Op deze foto is te zien dat tussen de kammen het hout van het wiel is “aangevreten”.

Conclusie: zo kunnen we niet doorgaan en dat betekent dat de wieken van de molen wel kunnen draaien, maar dat de aandrijving naar alle werktuigen is uitgeschakeld.

Gelukkig kunnen we bij het olieslaan gebruik maken van de elektromotor.

Graan malen zal voorlopig niet lukken. De molenmaker moet hiervoor aan de slag en het is niet bekend wanneer hij hier tijd voor kan vrijmaken.



Inmiddels is de koningsspil door molenaar Egbert (die bij een molenmaker werkt) uit het werk gezet en vastgezet met de “bril”. Daardoor hoeft hij niet steeds te worden teruggeplaatst als er wordt gekruid:



*Foto Egbert Reining*

Dit is allemaal “vers van de pers”, oftewel op maandag 9 september uitgevoerd.

Nu is het wachten op het besluit van de eigenaar “Het Drentse Landschap” om de bonkelaar onder handen te laten nemen.

### **Activiteiten de komende periode:**

- Het weekend van 14 en 15 september zijn de Open Monumenten dagen. Beide dagen is de molen geopend van **11:00 tot 17:00 uur** en is de toegang gratis. **Op zaterdag wordt de hele dag olie geslagen.** U kunt op eigen gelegenheid de molen en het graanmuseum bezichtigen en genieten van het prachtige uitzicht op de stelling.
- **Zaterdag 4 oktober:** Onze gebruikelijke activiteit voor de eerste zaterdag van de maand: Van 13:30 – 16:30 uur wordt er weer olie geslagen.

Hartelijke groet vanuit Roden,  
de molenaar en molenaarsvrouw,  
Dirk Magré en Wilma Bruin.